

ΝΕΟΙ ΚΑΙΡΟΙ: ΤΙ ΚΑΤΑΛΑΒΑΜΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 2008 (ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ, ΜΕΡΟΣ Ε΄)

1. Μονόδρομος

Από το 2007 και μετά, η διάσπαση των αυτόνομων έπαιρνε τον δρόμο της, για τους λόγους και με τους τρόπους που περιγράψαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Ας θυμίσουμε μόνο ότι στη μια μεριά του πράγματος βρίσκονταν (α) η συντριπτική πλειοψηφία των μελών *antifa* πυρήνων, (β) η συντριπτική πλειοψηφία των μελών γυναικείων ομάδων, (γ) η ομάδα εκδόσεων της Λέσχης Κατασκόπων του 21ου αιώνα, (δ) η συντακτική ομάδα του περιοδικού που κρατάτε στα χέρια σας (η οποία είχε ήδη μετονομαστεί σε *antifa scripta*) (ε) η μισή συντακτική ομάδα του περιοδικού *Αυτο/* και (στ) ό,τι είχε απομείνει από την Ομοσπονδία Αυτόνομων Ομάδων - *Federa(c)tion*, δηλαδή οι αυτόνομες ομάδες *Σαχ*, *Μηδέν Άπειρο* και *No Woman's Land*.¹

Αναμενόμενα, όλοι αυτοί αντιλαμβάνονταν την κατάσταση με διαφορετικούς τρόπους και είχαν πολύ διαφορετικές ιδέες για το τι μέλλει γενέσθαι. Όσο για την ψυχολογική τους κατάσταση, ήταν αυτή που συνηθίζεται σε περιόδους εσωτερικής κρίσης: η πτοπότητα περισσεύει, η αδυναμία να φανταστεί κανείς ένα κάποιο μέλλον κυριαρχεί, η πίκρα για τα «χαμένα χρόνια» είναι ακαταμάχητη, το τούνελ βίζιον «στα εσωτερικά» αποτρέπει από κάθε ενασχόληση με τον έξω κόσμο. Η ψυχολογική πίεση και οι συμπεριφορές που προκύπτουν είναι πολύ δύσκολες στην περιγραφή και ελάχιστα ενδιαισθητικές για τους εδώ σκοπούς μας. Οπότε θα κάνουμε μια μικρή λαθροχειρία: θα εστιάσουμε στις εξελίξεις και τις κατευθύνσεις που εκ των υστέρων αποδείχθηκαν παραγωγικές. Θα πούμε μια ιστορία μονόδρομο, ενώ γνωρίζουμε ότι τα πράγματα θα μπορούσαν να έχουν εξελιχθεί πολύ διαφορετικά – και πολύ πολύ χειρότερα.

Άρα θα πετάξουμε το ψυχολογικό, ηθικό και προσωπικό κομμάτι του πράγματος στα σκουπίδια. Και θα σας πούμε πώς ορισμένοι αυτόνομοι που αντιμετώπιζαν «πρόβλημα με την άτυπη ιεραρχία», σταδιακά συνειδητοποίησαν ότι, βασικά, έπρεπε να φέρνουν εις πέρας οι ίδιοι τις δουλειές που προηγουμένως είχαν αναθέσει σε άλλους.

2. Μια σταδιακή συνειδητοποίηση

Τα τεκμήρια δείχνουν ότι, ήδη από το 2007, ένα τμήμα των αυτόνομων συνειδητοποιούσε σταδιακά το μέγεθος των εργασιών που θα είχε εμπρός του εφόσον εννοούσε να αντιπαρατεθεί με αυτό που καταλάβαινε ως «άτυπη ιεραρχία». Ας πούμε η ομάδα *antifa scripta*. Αυτοί που τον Γενάρη του 2005 είχαν ξεκινήσει να εκδίδουν το περιοδικό *antifa*, το 2007 ήταν σε θέση να εκδώσουν τα δύο πρώτα τους βιβλία. Το πρώτο ήταν το *Αυτόνομη Antifa: Σύντομη ιστορία του γερμανικού αντιφασιστικού και αντιρατσιστικού κινήματος (1980-2003)*. Το δεύτερο ήταν το *Antifascist '77: Σύντομη ιστορία του βρετανικού αντιφασισμού σε πρώτο πρόσωπο (1970-1980)*.

Ειδικά το δεύτερο είχε χρειαστεί πάνω από ένα έτος σχεδόν καθημερινής συλλογικής εργασίας. Από τη μια γιατί η διαδικασία λειτουργούσε ως σχολή μετάφρασης για αρχάριους. Από την άλλη γιατί τα διδάγματα από τη σχολή μετάφρασης ήταν πολύ ευρύτερα από τα συνήθη: το τελικό αποτέλεσμα περιελάμβανε ένα παράρτημα ίσο με το κανονικό σώμα του βιβλίου, όπου αφηγούμασταν την ανάδυση μιας δεύτερης γενιάς μεταναστών στην Αγγλία της δεκαετίας του '70, τις ταξικές συγκρούσεις και τις κρατικές πολιτικές που προέκυψαν. Καταλάβατε: αντιλαμβανόμασταν την Ελλάδα με επίκεντρο την εθνικίστικη της δεύτερης γενιάς των Αλβανών μεταναστών, οπότε ο στόχος μας ήταν λιγότερο η πιστή μετάφραση του αγγλικού κειμένου και περισσότερο η σύνδεσή του με το δικό μας παρόν. Συμπέρασμα: οι διαφωνούντες αυτόνομοι, ήδη από το 2007, έπαυσαν να βασίζονται στα λόγια και τις στρατηγικές των μεγαλύτερων – αναζητούσαν χρήσιμη γνώση με τις δικές τους δυνάμεις. Στο αποκορύφωμα της διαδικασίας, το 2010, η Λέσχη Κατασκόπων του 21ου αιώνα κυκλοφόρησε το βιβλίο *Αυτόνομια: Απόψεις, αγώνες, μαρτυρίες των Ιταλών Αυτόνομων (1970-1980)*. Ήταν το μεγαλύτε-

ρο σε όγκο που είχαμε εκδώσει, και παραμένει η σημαντικότερη κατάθεση των ιδεών της ιταλικής αυτονομίας στην ελληνική γλώσσα. Πέρα από την επιτυχία ή την αποτυχία του, το ίδιο το γεγονός της έκδοσης του βιβλίου είναι ενδεικτικό των τρόπων με τους οποίους εξελισσόταν η διάσπαση: η εκδοτική ομάδα της Λέσχης είχε πάψει να δέχεται αυτολεξεί τις ερμηνείες των μεγαλύτερων, επεδίωκε την αδιαμεσολάβητη «επαφή με τις πηγές» και ήταν πρόθυμη να καταβάλει τον αναγκαίο κόπο.

Εν τω μεταξύ, οι δυνάμεις μας αναπτύσσονταν και με άλλους, πολύ πιο χειροτεχνικούς τρόπους. Συγκεκριμένα, η σύσταση και καθημερινή λειτουργία των *antifa* πυρήνων συνέχιζε να παράγει ένα είδος συλλογικής γνώσης «από τα κάτω» που απλά δεν μπορούσε να βρεθεί αλλού. Το καλύτερο παράδειγμα ήταν η σύσταση του αντιφασιστικού πυρήνα *antifa acf* στο Γαλάτσι. Αυτός ο πυρήνας στήθηκε επίσης από το 2007 και μετά, ενάντια σε μια τοπική ναζιστική ομάδα, από ανθρώπους κανείς εκ των οποίων δεν ήταν Γαλατσιώτης. Στην πορεία μάθαμε να παρεμβαίνουμε ενάντια στους φασίστες σε τοπικό επίπεδο, να χρησιμοποιούμε παραγωγικά τα «μεγάλα γεγονότα» της αριστεράς, να δημιουργούμε ζητήματα εκ του μηδενός, και πάνω απ' όλα να εντάσσουμε ομαλά νέα μέλη μικρότερης ηλικίας – εγχείρημα οι απαιτήσεις του οποίου είναι κατανοητές μόνο από όποιον το έχει επιχειρήσει. Στην πορεία χρειάστηκε να εφεύρουμε εκ του μηδενός διαδικασίες ένταξης και καθημερινής λειτουργίας οι οποίες καθόλου δεν χαρακτηρίζαν τις «αυτόνομες πολιτικές ομάδες» που είχαμε συνηθίσει.²

Οπότε: εν έτει 2007, οι αυτόνομοι του καταλόγου που παραθέσαμε, συμμετείχαν στους αυτόνομους αντιφασιστικούς πυρήνες από τη γέννησή τους το 2004. Έκτοτε είχαν στήσει τέσσερις τέτοιους πυρήνες εκ του μηδενός. Εξέιδαν τρία περιοδικά – το ένα είναι αυτό που κρατάτε στα χέρια σας. Είχαν εκδώσει τα πρώτα τους βιβλία, προσανατολισμένα στις ανάγκες των *antifa* πυρήνων και των υπό διάσπαση αυτόνομων. Πολλοί εξ αυτών διέθεταν την εμπειρία της αυτόνομης εργατικής ομάδας *caballeros*, των γυναικείων ομάδων και της Λέσχης Κατασκόπων του 21ου αιώνα. Και όλοι μαζί βίωναν τη διάσπαση των οργανωτικών δομών της αυτονομίας από πρώτο χέρι. Γιατί η διάσπαση ήταν η ίδια η δράση τους, η όλο και πιο συνειδητή τους απόφαση να φέρουν εις πέρας τις εργασίες που ως τότε είχαν αναθέσει σε άλλους.

Οι εξελίξεις του 2008 επιτάχυναν τις σχετικές διαδικασίες.

3. Διλήμματα του 2008

Δευτέρα 8 Δεκεμβρίου του 2008. Βράδυ. Η αυτόνομη πολιτική ομάδα *Μηδέν Άπειρο* είχε αναγκαστικά μαζευτεί σε σπίτι. Δύο ημέρες πριν, Σάββατο βράδυ, 6 Δεκεμβρίου του 2008, ένας μπάσος είχε πυροβολήσει κατά συγκεντρωμένου πλήθους και είχε δολοφονήσει έναν πισαιρικά στα Εξάρχεια. Είχαμε συμμετάσχει σύσσωμοι στην πρωινή διαδήλωση της Κυριακής 7 Δεκεμβρίου – διοργάνωση Σύριζα, αλλά ας πάει και το παλιάμπελο.³ Η συριζοδιαδήλωση είχε κάψει τη μισή Λεωφόρο Αλεξάνδρας ανηφορίζοντας προς «την Ασφάλεια» – προτού αρχίσει να τρέχει, κατά τα συνήθη. Το πανικόβλητο πλήθος είχε ποδοπατήσει έναν από εμάς. Μέλος με πολλαπλές κακώσεις – άρα αναγκαστικό μάζεμα σε σπίτι.

Εν τω μεταξύ η διαδήλωση της Κυριακής ήταν μόνο η αρχή. Χιλιάδες κόσμου ήδη συνέρρεαν στο κέντρο της Αθήνας και το βράδυ της Δευτέρας 8 Δεκεμβρίου προμηνυόταν ακόμη πιο φλεγόμενο. Το διλήμμα τέθηκε εντόνως, και μάλιστα από το κρεβατωμένο μέλος: να παρατήσουμε την κουβέντα και να πάμε στα μπάχαλα. Τα μέλη άνευ κακώσεων, ήταν αρνητικά: «και γιατί να πάμε στα μπάχαλα των αριστερών; Πήγαμε χτες και πρόκοψες!». Ήταν το άλυτο ζήτημα της «σχέσης με την αριστερά», και δεν πήγαινε καλά – οπότε γρήγορα βρεθήκαμε να παρακολουθούμε το τηλεοπτικό μήνυμα του Υπουργού Εσωτερικών (άρα και Δημόσιας Τάξης) Προκόπη Παυλόπουλου. Αυτό που έχει μείνει σήμερα από εκείνο το μήνυμα είναι η φράση «Η Αστυνομία

Πάντως, εκτός από τις κρατικές παραινήσεις, η άρνηση του μπάχαλου είχε και άλλες αφετηρίες. Από τον Σεπτέμβριο του 2008, αυτοί οι αυτόνομοι είχαν αποφασίσει ότι θα «παρακολουθούν την επικαιρότητα από μόνοι τους» - τμήμα κι αυτό των εργασιών που προηγουμένως είχαν αναθέσει σε άλλους. Άρα παρακολουθούσαν συστηματικά δύο καθημερινές εφημερίδες, κατέγραφαν και σχολίαζαν «τα σημαντικά», και τα εξέδιδαν σε ένα μηνιαίο εσωτερικό δελτίο με τίτλο *Ημερολόγιο του Ελληνικού Ρατσισμού*, που διαβαζόταν σχεδόν αποκλειστικά από αυτούς που το εξέδιδαν.⁶ Μιας όμως και έκαναν συστηματικά τον σχετικό κόπο, ήξεραν ότι τον Σεπτέμβριο του 2008, η Lehman Brothers, τέταρτη μεγαλύτερη επενδυτική τράπεζα των ΗΠΑ, είχε πτωχεύσει. Κάπου είχε πάρει τ' αυτό τους ότι ο Έλληνας Υπουργός Οικονομικών αποκάλυψε την ελληνική οικονομία «θωρακισμένη» - και καταλάβαιναν το αντίθετο. Θυμούνταν ότι τον ίδιο Σεπτέμβριο, ένας καυγάς μεταξύ μεταναστών στην οδό Γερανίου (πλατεία Ομονοίας) είχε μετατραπεί σε πρώτο θέμα των δελτίων ειδήσεων και ότι έκτοτε το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης είχε αμολήσει 800 μπάτσους γύρω από την Ομόνοια σε καθημερινή βάση. Διαβάζοντας, είχαν καταλήξει ότι οι ανησυχούντες για την εγκληματικότητα «κάτοικοι Ομόνοιας» ήταν οι ίδιοι μαφιόζοι μαγαζάτορες και μπάτσοι που από το 1991 σιτίζονταν από την καταναγκαστική πορνεία.⁷ Τέλος, είχαν φροντίσει να μάθουν ότι ο στόχος του μπατσικού πογκρόμ ήταν αποκλειστικά οι μετανάστες εργάτες - γιατί, ακολουθώντας τις βασικές μεθοδολογίες των antifa πυρήνων, είχαν κατέβει (μόνοια βράδυ «για να δουν με τα μάτια τους», και τους το είχε πει ο Νίκος Ιάσσης, ετών 23, σε αναζήτηση ναρκωτικών), την ώρα που τους κυνηγούσαν παρέα οι μπάτσοι.

και ένας άλλος Νίκος, Αλβανός οικοδόμος ετών 40 που βρέθηκε να κάθεται άπραγος στην Πλατεία Βικτώριας:

Συστηματική καταγραφή των λεγόμενων του ημερήσιου τύπου, διάβασμα βιβλίων, βόλτες στο δρόμο και σκόρπιες κουβέντες. Από αυτές τις πολύπλευρες αφετηρίες, ήδη από τον Νοέμβριο του 2008, οι συγκεκριμένοι αυτόνομοι είχαν καταλήξει ότι η ελληνική οικονομία ήταν σε «κρίση που πλέον δε σώζεται με τίποτα». Και ότι στα πλαίσια αυτής της κρίσης η «στρατηγική του ελληνικού κράτους» ήταν «η φυσική απαγόρευση των μεταναστών που περισεύουν» μέσω «αστυνομικής κατάληψης του αθηναϊκού κέντρου αλλά και της ίδιας της πόλης στο σύνολό της».⁸

Και την ίδια ώρα που αυτές οι απόψεις κυκλοφορούσαν στα περίπτερα, ένας από τους μπάτσους που συμμετείχαν στην «αστυνομική κατάληψη του αθηναϊκού κέντρου» δολοφόνησε έναν πιτσιρικά 16 ετών στα Εξάρχεια. Τα όσα ακολούθησαν έγιναν αντιληπτά ως παραλίγο επανάσταση. Αλλά η «παραλίγο επανάσταση» καθόλου δεν ταίριαζε, ούτε με τις εμπειρίες μας, ούτε με τις εκτιμήσεις μας για τη συγκυρία. Και κυρίως δεν ταίριαζε με τις εξελίξεις που ακολούθησαν.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

του ελληνικού ματαστροφικού
για εισόδου των Μιζέν Απερτο
#1 Δεκεμβρίου 2008

Όπως αναβλέπει στην Ομάδα

Ι. Παρίνομο κεφάλαιο

Trafficking

Σελίδα 01/2008 Καθημερινή
Ανακρίσεις και παρατηρήσεις στην Αθήνα
Τον Γάιο Λουκίαν
 Κατά τη διάρκεια της Μαρτίου 2008, οι ελληνικές αρχές συνέχισαν να ασκούν έρευνες για την καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων. Οι αρχές ανακοίνωσαν ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν συλλέξει, η διακίνηση ανθρώπων γίνεται κυρίως μέσω της Ελλάδας. Οι αρχές ανακοίνωσαν επίσης ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν συλλέξει, η διακίνηση ανθρώπων γίνεται κυρίως μέσω της Ελλάδας. Οι αρχές ανακοίνωσαν επίσης ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν συλλέξει, η διακίνηση ανθρώπων γίνεται κυρίως μέσω της Ελλάδας.

Συγκρίματα

16/12/2008 Καθημερινή
"Κανείς δεν είχε πάψει σιωπηστά λαογραφώντας"
Τον Γάιο Λουκίαν
 Η ομάδα των δημοσιογράφων που εργάζονται στην Ελλάδα, η οποία έχει συστήσει την Ελληνική Ένωση για την καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων, ανακοίνωσε ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν συλλέξει, η διακίνηση ανθρώπων γίνεται κυρίως μέσω της Ελλάδας. Η ομάδα ανακοίνωσε επίσης ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν συλλέξει, η διακίνηση ανθρώπων γίνεται κυρίως μέσω της Ελλάδας.

Ανακρίσεις στην πόλη της Αθήνας, όπου οι αστυνομικοί ασκούν έρευνες για την καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων. 1/08

Ε, κατά την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα, πολλοί από τους αυτόνομους ξεπέρασαν αυτή την ιδέα. Σύμφωνα με τις νέες τους γνώμες, όποιος δεν ξέρει τι του γίνεται, καλά θα κάνει να αρχίσει να διαβάζει. Να διαβάζει συλλογικά. Κατ' αρχήν εφημερίδες.

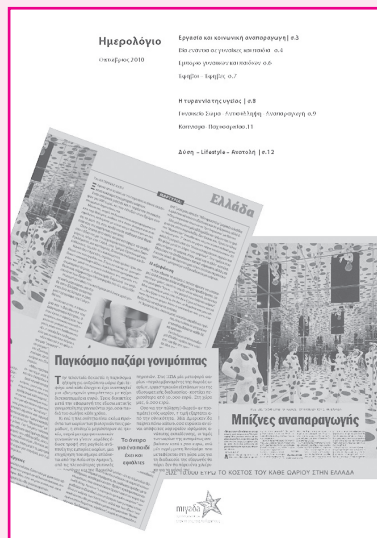
Το έντυπο που ονομάσαμε «ημερολόγιο» ήταν η συστηματική παρακολούθηση δύο καθημερινών εφημερίδων και η γραπτή, κάθε μήνα, κατάθεση του «τι καταλάβαμε». Η ιδέα είχε την αφετηρία της στις μεθόδους συστηματικής αποδελτίωσης του ημερήσιου τύπου που είχαν διαμορφωθεί στη Λέσχη Κατασκόπων. Την ίδια στιγμή όμως, καταλαβαίναμε ότι η απλή «αποδελτίωση» είχε καταλήξει στη μετατροπή μας σε ανειδίκευτους εργάτες που δούλευαν για να τροφοδοτήσουν... τους ειδικούς. Και ότι εκείνο που μας έλειπε, ειδικά αν ήταν να τα βάλουμε με την άτυπη ιεραρχία, δεν ήταν η συσσώρευση πληροφορίας, αλλά οι συλλογικές γνώμες.

Το αποτέλεσμα ήταν 27 μηνιαία τεύχη καμιά τριανταριά σελίδων. Δεν διάβασαν πολλοί αυτές τις εννιάκοσιες σελίδες. Αλλά κάποιοι τις έγραψαν. Και διάβασαν για να τις γράψουν. Ο κόπος ήταν πολύς. Τα αποτελέσματα ήταν θεαματικά: η δυνατότητα να συσχετίζεις τα φαινomenικά άσχετα και να τεκμηριώνεις γραπτούς τους συσχετισμούς σου με κατανοητό τρόπο, δεν είναι «ταλέντο»: είναι αποτέλεσμα εκείνων των ατελείωτων συλλογικών εργασιών.

Στις φωτό άνω, βλέπουμε το εξώφυλλο και τη σελίδα 2 του πρώτου τεύχους, με ημερομηνία Δεκέμβριος του 2008. Τα άσχετα που είχαν ήδη αρχίσει να σχηματίζουν αστερισμούς ήταν η πιάτσα οικοδόμων στην Ομόνοια, οι νυκτερινές αστυνομικές επιχειρήσεις... και η δολοφονία του μαφιόζου Μπάμπη Λαζαρίδη, με την οποία τρία χρόνια μετά θα ξεκινούσε η αφήγηση της μπροσούρας *Επιτροπές Κατοίκων*. Με αυτά τα εφόδια αντιμετώπισαμε τα υψηλά έντασης γεγονότα του Δεκέμβρη. Το όφελος μας φάνηκε αρκετό για να συνεχίσουμε.

Ας σημειωθεί τέλος, ότι και άλλοι από τους υπό διάσπαση αυτόνομους ακολούθησαν παρόμοιους δρόμους, προφανώς γιατί αντιλαμβάνονταν τη διαδικασία ως ξεπέρασμα της άτυπης ιεραρχίας. Ας πούμε η νεογέννητη γυναικεία ομάδα Μιγάδα γρήγορα ξεκίνησε να γράφει το δικό της *Ημερολόγιο*. Από κάτω βλέπουμε το εξώφυλλο του τεύχους 7, Οκτώβριος 2010. Θέμα η σχέση μαφίας και μεθόδων τεχνητής αναπαραγωγής μέσω εμπορίου ωαρίων. Και εδώ ο κόπος απέδωσε αναλόγως: οι αυτόνομες γυναικείες ομάδες ήταν οι πρώτες που κατόρθωσαν να μιλήσουν εκτός και εναντίον του αριστερού φεμινισμού.

Η ΓΝΩΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΤΩ ΚΑΙ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ

Βήμα πρώτο: Εντοπισμός ναζιστή. Δηλαδή κόβουμε βόλτες στο Γαλάτσι στην τύχη και εντοπίζουμε πιθανό φασίστα από τη μπαλκονάτη σημαία.

Βήμα δεύτερο: Δοκιμαστική επαλήθευση. Βουτάμε τη σημαία νύχτα και ρίχνουμε σύνθημα στον απέναντι τοίχο. Αν το σβήσει άμεσα, μάλλον είναι ναζιστής.

Βήμα τρίτο: Οριστική επαλήθευση (φωτό δεν έχουμε). Περιμένουμε να κάνει εκδήλωση η Χρυσή Αυγή και σπινόμενα την ίδια ώρα στο Γαλάτσι για να δούμε ποιος θα βγει από το σπίτι. Αποκομίζουμε πολλαπλά οφέλη. Το τακτικό όφελος: όντως ο ναζί βγαίνει από το σπίτι – και δε μας βλέπει που κάνουμε high five. Το στρατηγικό όφελος: την ίδια ώρα, εξελίσσεται αντιδιαδήλωση των αριστερών, από αυτές που όποιος δεν πάει είναι αντεπαναστάτης. Οι μπάτσοι, αυτή τη φορά, αποφασίζουν να εγκαταλείψουν την αριστερή μάζωξη στην τύχη της. Ένας σύντροφος τραυματίζεται βαριά.

Στεναχωρηθήκαμε πολύ για τον σύντροφο. Αλλά χαρήκαμε πολύ που ανακαλύψαμε τρόπους για να γράφουμε τους αριστερούς συναισθηματικούς εκβιασμούς εκεί που δεν πίνουν μελάνι.

4. Η πιο παράξενη χρονιά - 2009

Οπότε σταματήσαμε να αντιλαμβανόμαστε τον Δεκέμβρη του 2008 ως προμήνυμα επανάστασης, περίπου εντός μίας εβδομάδας. Από τη σκοπιά που διαμορφώναμε από το 2004 και μετά, ο «Δεκέμβρης» είχε προκύψει από κάποιο στραβοπάτημα ενός γενικού αστυνομικού σχεδίου διαχείρισης της εργατικής τάξης σε καιρούς παγκόσμιας κρίσης.

Οι καιροί δεν άργησαν να επαληθεύσουν τις διαισθήσεις μας. Όντως, το ελληνικό κράτος εννόησε τη συμμετοχή μεταναστών και νεολαίων της «δεύτερης γενιάς» στα βίαια επεισόδια του Δεκέμβρη του 2008, ως εκείνο που ήταν: μια βίαιη εργατική εξέγερση στο κέντρο μιας πρωτεύουσας που ανέμενε την καπιταλιστική κρίση. Και αφού οι στρατηγικές παραδοχές του προϋπάρχοντος αστυνομικού σχεδίου ενισχύθηκαν από τα γεγονότα, εκείνο που «συνεχίστηκε» καθόλη τη διάρκεια του 2009, δεν ήταν «ο Δεκέμβρης», αλλά το αστυνομικό σχέδιο. Διόλου απρόσμενα, το αστυνομικό πογκρόμ στο κέντρο της Αθήνας ξαναξεκίνησε μόλις τρεις ημέρες μετά την εξέγερση: μόνο στις 10 Δεκεμβρίου, οι μπάτσοι είχαν μπει σε 25 σπίτια μεταναστών αναζητώντας πειστήρια συμμετοχής στις λεηλασίες της Δευτέρας.⁹ Δίπλα στο κράτος, το παρακράτος: η «επιτροπή κατοίκων Αγίου Παντελεήμονα», που είχε κάνει την πρώτη της εμφάνιση τον Νοέμβριο του 2008, ξαναεμφανίστηκε με αστυνομική προστασία τον Ιανουάριο του 2009.

Οι πρώτοι μήνες του 2009 κύλησαν με αλληπάλληλες συγκεντρώσεις της «επιτροπής», φασιστικές επιθέσεις τα βράδια, και μπάτσους παντού. Το πράγμα συνεχίστηκε όλο και εντονότερα έως τον Μάιο του 2009, όταν μπάτσοι, κατά τη διάρκεια «τυπικού ελέγχου» στον Άγιο Παντελεήμονα, έκαψαν το Κοράνι που κουβαλούσε ο μετανάστης που είχαν αποφασίσει να «ελέγξουν». Το αποτέλεσμα ήταν μια διαδήλωση μεταναστών η οποία κατέληξε σε βίαιη εξέγερση και «καταστροφή περιουσιών» γύρω από την Ομόνοια. Η βία ήταν μικρής κλίμακας σε σχέση με το τι είχε δει η πόλη λίγους μήνες πριν. Το σημαντικότερο ήταν αλλού: εκείνη ήταν η πρώτη –και μέχρι στιγμής η τελευταία– περίπτωση εξέγερσης μη Χριστιανών Ορθόδοξων στην ιστορία της χώρας. Και αντιμετώπιστηκε ανάλογα: με ευρεία μηντιακή εκστρατεία περί «τζιχαντιστών» και με τις απαρχές των διαδικασιών που λίγα χρόνια αργότερα θα κατέληγαν στο πογκρόμ του Αγίου Παντελεήμονα και την «άνοδο της Χρυσής Αυγής».¹⁰

Παράλληλα, η επερχόμενη παγκόσμια κρίση σταδιακά μετατρεπόταν σε κυρίως πιάτο των ΜΜΕ. Φαίνεται μάλιστα ότι οι σχετικοί κραδασμοί ήδη έφταναν στο εσωτερικό της χώρας, γιατί οι θεσμοί του ελληνικού κράτους είχαν εμπλακεί σε πολύπλευρο αλληλοφάγωμα που εκφραζόταν ως «συνταρακτικά σκάνδαλα». Προς το τέλος των «σκανδάλων» η κυπαριστιάδικη εφημερίδα *Espresso* υπονοούσε ότι ο αρχηγός της μαφίας στην Ελλάδα ήταν ο Γενικός Αστυνομικός Διευθυντής Αττικής κύριος Ραχωβίτσας.¹¹

Για δείτε δηλαδή πόσο παράξενο ήταν το 2009! «Ο Δεκέμβρης συνεχιζόταν» με θεατρικές παραστάσεις και σεμινάρια κατασκευής γαντόκουκλας. Ο Σύριζα έστηνε τις «λαϊκές συνελεύσεις» που το 2015 θα τον κουβαλούσαν στην εξουσία. Ο α/α χώρος πίστευε ότι είχε νικήσει στρατιωτικά το κράτος. Και πίσω από αυτά: Η παγκόσμια οικονομική κρίση φούντωνε. Η εσωτερική πολιτική κρίση των επόμενων χρόνων επεδείκνυε τη δυναμική της. Η Χρυσή Αυγή έκανε τα πρώτα βήματα μιας παλαβής κούρσας ανόδου. Κι ακόμη πιο πίσω: το ελληνικό κράτος επεδείκνυε συνέχεια και προσαρμοστικότητα – ο θεαματικός συνδυασμός εσωτερικού αλληλοφαγώματος και αντεργατικής στρατηγικής που θα μας συντρόφευε στα επόμενα χρόνια, βρισκόταν ήδη υπό διαμόρφωση.

Όλα αυτά μαζί, κι απέναντι εμείς – που είχαμε και κάτι δικές μας δουλειές.

5. Ο τόπος και ο χρόνος της συνέλευσης autonome antifa – Νοέμβριος του 2009

Και να το 2009 από τη μεριά μας: Ιστορική συγκυρία άνευ προηγουμένου, διαίσθηση της συνέχειας του κράτους, γνώσεις παλιές και ολοκαίνουργιες, σκληρή συναισθηματική και ψυχολογική πίεση. Ο συνδυασμός γέννησε αλληπάλληλες καινοτομίες – που έγιναν αντιληπτές δημοσίως από τον Οκτώβριο του 2009 και μετά.

Η πρώτη καινοτομία ήταν η εμφανέστερη, και αφορούσε τις απόψεις: ήταν η μπροσούρα με γενικό τίτλο *Σχεδόν Αόρατοι*. Εκεί, οι «αυτόνομες ομάδες από την Αθήνα», δηλαδή ότι είχε απομείνει από την Ομοσπονδία Αυτόνομων Ομάδων, κατέθεσαν μία γνώμη καινοφανή, όχι μόνο για τους αυτόνομους, αλλά και γενικότερα: (α) Ότι το ελληνικό κράτος τελικά εφάρμοζε μια γενική στρατηγική για τη μετανάστευση, ήδη από το 1991. (β) Ότι αυτή η στρατηγική δεν ήταν ούτε αποκλειστικά ελληνική, ούτε «των '90s» – συνόδευε τη μετανάστευση από τότε που υπάρχουν μετανάστες. (γ) Ότι ήταν μια *στρατηγική παρανομοποίησης της εργασίας* – η παρανομοποίηση του βασικού καπιταλιστικού εμπορεύματος οδηγούσε στη μαφιοποίηση του συνόλου της κοινωνικής ζωής

με κρατικό σχέδιο.¹² Αυτές οι γνώμες έρχονταν σε κάθετη αντίθεση με ό,τι είχαν πει προηγουμένως οι αυτόνομοι, αλλά και οποιοσδήποτε άλλος, περί μετανάστευσης και ρατσισμού. Έπαυαν να ελεεινολογούν τον «κοινωνικό ρατσισμό» και στρέφονταν στην κρατική του οργάνωση. Αποκάλυπταν συγκεκριμένα κρατικά σχέδια με συνέχεια, εκεί που προηγουμένως όλοι νόμιζαν πως βασιλευε το χάος. Αλλά η βασική λειτουργία του πράγματος ήταν βαθιά πολιτική: υποστηρίζαμε ότι ο ρατσισμός και η κρατική του οργάνωση ήταν ο καπιταλιστικός καταμερισμός της εργασίας με την πολύ πραγματική έννοια. Άρα ο αντιφασισμός έπαυε να είναι «δόλωμα για την προσέλκυση νεολαίων προς ευρύτερα ζητήματα»¹³ και μετατρεπόταν στη ρεαλιστικότερη αντικαπιταλιστική αιχμή του 21ου αιώνα: *antifa* ως η πλέον επίκαιρη αντίθεση στο καπιταλιστικό έθνος κράτος εν έτει 2009. Είχαμε μετατρέψει τη βασική μας ενασχόληση σε κεντρικό ζήτημα. Τόσο αποτελεσματικά, που τα επόμενα χρόνια η λέξη «παράνομοποίηση» μετατράπηκε σε ψωμτούρι, όχι μόνο του α/α χώρου, αλλά έως και ορισμένων αριστερών ακαδημαϊκών.¹⁴

Η δεύτερη καινοτομία ήταν υπόκωφη και αφορούσε τη σχέση μεταξύ των απόψεων και της αυτοοργάνωσης. Ήταν η προσπάθεια αναμόρφωσης του περιοδικού *antifa* σε αυτό που ξέρετε σήμερα: παριστάνει ότι πρόκειται για «πολιτικό περιοδικό». Δικαιούται να μιλήσει για την ποίηση και τις διεθνείς σχέσεις στο ίδιο τεύχος. Πίσω από αυτή τη μεταμφίεση όμως, μια διαδικασία μαντείας: η προσπάθεια να παραχθεί αυτό που οι αυτόνομοι χρειάζονται να δουν γραμμένο. Οι σχετικές διαδικασίες είχαν γενικό τίτλο «από δω και πέρα στο περιοδικό θα μιλάμε για τα πάντα». Η πλέον ενδεικτική στιγμή τους ήταν η πρώτη συνέχεια της σειράς κειμένων με γενικό τίτλο Σπουδές στο Γαλανόμαυρο. Αυτή η συστηματική ενασχόληση με την ιστορία του ελληνικού φασισμού ξεκίνησε στο τεύχος 13 - πάλι Οκτώβριος του 2009. Στην αρχή καταλαβαίναμε την ιστορία του ελληνικού φασισμού ως «κάτι που θα έπρεπε να κάνει ένα περιοδικό με την ονομασία *antifa*». Με μεγάλη μας έκπληξη, τεύχος το τεύχος, ανακαλύψαμε ότι η ιστορία του ελληνικού φασισμού ήταν η πλέον κατάλληλη αφετηρία για το είδος της μαντείας που έπρεπε να επιτελεί ένα περιοδικό των αυτόνομων από το 2010 και μετά. Στο τέλος της διαδικασίας, οι αυτόνομες οργανωτικές δομές κατανοούσαν και αντιμετώπιζαν ικανοποιητικά τους «αγανακτισμένους του Συντάγματος» και την «άνοδο της Χρυσής Αυγής» χρησιμοποιώντας μια ιστορική αφήγηση της δεκαετίας του '40. Πραγματικό ξόρκι!

Η τρίτη καινοτομία ήταν η πλέον καιρία, πέρασε εντελώς απαρατήρητη και αφορούσε το οργανωτικό επίπεδο. Τον Νοέμβριο του 2009, οι αυτόνομοι που ήδη περιγράψαμε, διέλυσαν ό,τι είχε απομείνει από την ομοσπονδία αυτόνομων ομάδων *Federac(t)ion*. Επίσης διέλυσαν τους αντιφασιστικούς πυρήνες που οι ίδιοι είχαν συστήσει τα προηγούμενα χρόνια. Και προχώρησαν στην ίδρυση μίας αντιφασιστικής συνέλευσης, όπου θα συγκεντρωνόταν «όποιος άντεχε». Την ονομάσαμε *Autonome Antifa* – ακόμη δεν ξέρουμε πώς ακριβώς προφέρεται αυτό το όνομα, αλλά είναι ενδεικτικό της σημασίας που αποδίδαμε στην αυτονομία ως πολιτική ταυτότητα, στην κληρονομιά των *antifa* πυρήνων, και στις εκδόσεις του 2007. Πολύ γρήγορα αποφασίσαμε ότι αυτή η συνέλευση θα ήταν «μία συνέλευση ατόμων», δηλαδή ότι καμία ομάδα δεν θα συμμετείχε στη συνέλευση ως ομάδα. Η αλλαγή ήταν ριζική: με μια απόφαση είχαμε καταργήσει τις ιδέες περί «αυτονομίας των ομάδων» και «ομάδων ως κύτταρο», δηλαδή όλες τις προηγούμενες οργανωτικές αντιλήψεις των αυτόνομων. Κι όμως, μας φαινόταν το πιο φυσικό πράγμα του κόσμου: προέκυπτε από την προηγούμενη δυσλειτουργική εμπειρία των Αυτόνομων Πολιτικών Ομάδων και της ομοσπονδίας τους, από τις εμπειρίες προβληματικής επικοινωνίας μεταξύ των *antifa* πυρήνων και από τις ανάγκες συσπείρωσης που συνοδεύουν κάθε διάσπαση.

Ε λοιπόν, όσο κι αν δεν το αντιλαμβανόμασταν, η νέα συνέλευση των αυτόνομων αποδείχθηκε πως δεν ήταν απλώς «μία συνέλευση ατόμων», αλλά μια εντελώς νέα μορφή οργάνωσης, φτιαγμένη για νέους καιρούς. Κι αφού πάντα οι νέοι καιροί ξεκινούν από τους παλιούς, η νέα συνέλευση βρέθηκε να αντιμετωπίζει τα προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι αυτόνομοι από γεννησιμιού τους, δηλαδή την αναμέτρηση με την άτυπη ιεραρχία, την κατανόηση της ιστορικής συγκυρίας και τη σχέση με την αριστερά.

Αυτή τη φορά η αναμέτρηση αποδείχθηκε περισσότερο επιτυχημένη.

Με τρόπους που θα δούμε στο επόμενο κεφάλαιο.

1. Ο κατάλογος είναι προφανώς αλληλοεπικαλυπτόμενος.

2. Όλα αυτά εξηγούνται όσο καλύτερα μπορούμε στο «Αντιφασιστική δράση στο Γαλάτσι, 2007-2010», *Antifa* # 52-54, 7-12/2016.

3. Νίκος Γιαννόπουλος, *Ω, λε φιλαλάκο! Μια ιστορία για το κίνημα, τη ζωηρή άκρα αριστερά και τους ανθρώπους της*, Κουκκίδα, 2019, σσ. 607-609. Υπάρχει ένα είδος διαδηλώσεων οι διοργανωτές των οποίων αναλαμβάνουν τις σχετικές ευθύνες καμιά δεκαριά χρόνια μετά. Πρέπει να αποφεύγονται.

4. Γεώργιος Σαρρής, «Δεκέμβριος 2008: Το άγνωστο πολιτικό παρασκήνιο των ημερών που κήκε η Αθήνα με αφορμή τη δολοφονία Γρηγορόπουλου», *newsbeast.gr*, 05/12/2021.

5. Συνεντεύξεις με πρώην μέλη των Μηδέν Άπειρο.

Η ΠΑΡΑΝΟΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΠΟΙΟΣ ΤΟ ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΠΡΩΤΟΣ;

Ο Ιορδάνης Ψημμένος, καθηγητής του Παντείου, ακόμη και σήμερα, σταματάει στα τραπεζάκια που στήνουμε έξω από τη σχολή του για να πληροφορήσει τους συντρόφους ότι η μπροσούρα *Σχεδόν Αόρατοι* βασίζεται στη δουλειά του. Δεν θέλουμε να τον υποτιμήσουμε: το βιβλίο του είναι όντως μια τίμια, χρήσιμη και ώρες ώρες... θαρραλέα περιγραφή της Ομόνοιας – διαβάστε με την πρώτη ευκαιρία, και συμπληρώστε με τους δύο τόμους του Γρηγόρη Λάζου (υπ. 7). Μετά βγάλτε τραπεζάκι στο Πάντειο και ίσως μπορέσετε να συζητήσετε και με τον Ι. Ψημμένο το ζήτημα που τον απασχολεί· απ' ό,τι μαθαίνουμε είναι προσιτός άνθρωπος.

Εδώ έχουμε το δεύτερο τεύχος του περιοδικού *Factory*, Θεσσαλονίκη, Μάιος 2011.¹⁵ Όπως βλέπουμε, δυο χρόνια έπειτα από τη μπροσούρα *Σχεδόν Αόρατοι*, ο όρος «παράνομοποίηση» είχε ήδη αρχίσει να μετατρέπεται σε ψωμτούρι του α/α χώρου. Τότε είχαμε τσαντιστεί λιγάκι που οι σύντροφοι ανέγραφαν δίχως να λένε από πού – άσε που δεν ανέφεραν ούτε τον Ιορδάνη Ψημμένο! Με τον καιρό όμως, παρακολουθώντας, μεταξύ άλλων, και την πορεία του περιοδικού *Factory*, καταλάβαμε ότι οι ιδέες πετυχαίνουν ή αποτυχαίνουν με κριτήριο το ταίριασμά τους με τις οργανωτικές δομές – με τις ανθρώπινες σχέσεις που τις υιοθετούν και τους δίνουν ζωή. Η αλλιώς ότι οι γραπτές ιδέες της αντεξουσίας, ή θα είναι επιτυχημένη μαντεία, ή θα είναι χαρτοπολτός. Οπότε μας πέρασε και η τσαντίλα.

6. Το *Ημερολόγιο του ελληνικού ρατσισμού* έβγαλε 27 τεύχη από τον Νοέμβριο του 2008 έως τον Μάιο του 2011. Κάποια αριθμούσαν έως και 40 σελίδες.

7. Είχαμε διαθέσει το Ιορδάνη Ψημμένο, *Μετανάστευση από τα Βαλκάνια: Κοινωνικός Αποκλεισμός στην Αθήνα*, Παπαζήσης, 2004 και το Γρηγόρη Λάζου, *Πορνεία και Διεθνική Σωματεμπορία στη Σύγχρονη Ελλάδα*, 2τ., Καστανιώτης, 2002.

8. Όλα τα αποσπάσματα στο Μηδέν Άπειρο, «Οκτακόσιοι μπάτσοι στο κέντρο και βλέπουμε: Το "γκέτο της Ομόνοιας" και η σημασία του», *Αυτό/* #22, 12/2008. Είναι το κείμενο που προέκυψε από τις ενασχολήσεις μας με την αστυνομική επιχείρηση του Φθινοπώρου του 2008.

9. «Τι έβγαλε τους μετανάστες στο δρόμο», *Η Καθημερινή*, 11/12/2008 – όπως διασώζεται στο *Ημερολόγιο του ελληνικού ρατσισμού*, #1, 12/2008.

10. Αυτή η ιστορία έχει κατατεθεί στη μπροσούρα *Autonome Antifa, Επιτροπές Κατοίκων: Κατάδυση στο μέλλον του ελληνικού φασισμού*, Αθήνα 2012.

11. «16 ημέρες που (δε) συγκλόνισαν τον κόσμο: Το οργανωμένο έγκλημα ως πρόβλημα και η ΕΥΠ ως λύση», *Antifa* #13, 10/2009. Σήμερα ο κύριος Ραχωβίτσας είναι επίτιμος υπαρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας. Η ελληνική Wikipedia τον υμνεί ως εμπνευστή των σωμάτων ΔΙΑΣ και ΔΕΛΤΑ.

12. Μηδέν Άπειρο, Σαχ, No Woman's Land, *Σχεδόν Αόρατοι: Η παράνομοποίηση της εργασίας ως κρατική στρατηγική για τη μετανάστευση*, 2009.

13. Αυτή ήταν η αρχική ιδέα της *antifa* οργάνωσης, όπως είδαμε στο κεφάλαιο 4.

14. Δες για παράδειγμα: «ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ: Συγκέντρωση στα δικαστήρια αύριο Πέμπτη 7/11 – Ενάντια στην παράνομοποίηση της μετακίνησης – Τελείωσε η κατάθεση του δικηγόρου – Στις 11 αναμένεται το πόρισμα», [mail που κατέφτασε στο Inbox της ομάδας *antifa scripta* με αποστολέα το «Κοινωνικό Στέκι – Στέκι Μεταναστών Χανίων»], 7/11/2024.

15. «Καπιταλισμός, μετανάστευση και κρίση: Ανιχνεύοντας τις συνδέσεις στην παγκόσμια οικονομία», *Factory* #2, Μάιος 2011, σσ. 35-45. Στο διαδίκτυο <https://yfanet.espinblogs.net/files/2017/06/Factory-02.pdf>.